

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
Факультет філології та журналістики
Кафедра української мови та лінгводидактики**

**СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА: КОМУНІКАЦІЯ
підготовки здобувачів освіти
першого (бакалаврського) рівня**

Силабус вибіркового освітнього компонента «Українська мова як іноземна: комунікація» підготовки здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня. 26 серпня 2024 р. 9 с.

Розробник: Мasiцька Т. Є., доктор філологічних наук, професор кафедри української мови.

Силабус вибіркового освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри української мови та лінгводидактики
протокол № 2 від 3 вересня 2024 р.

Завідувач кафедри:

Н. М. Костусяк

© Мasiцька Т. Є., 2024 р.

І. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Для здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня усіх спеціальностей	вибіркова
Загальна кількість годин 150 Кількість кредитів 3		Рік навчання 4
		Семестр 7-ий
		Лекції – 10 год.
		Практичні – 20 год.
		Самостійна робота – 110 год.
		Консультації – 10 год.
	Форма контролю: залік (7 семестр)	
Мова навчання		українська

ІІ. Інформація про викладача

ППП Тетяна Євгенівна Масицька

Науковий ступінь доктор філологічних наук

Вчене звання професор

Посада професор кафедри української мови та лінгводидактики

Контактна інформація masytska.tetiana@vnu.edu.ua

Розклад занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

ІІІ. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Силабус вибіркової навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна: комунікація» складено з орієнтиром на можливість вільного проектування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня у Волинському національному університеті імені Лесі Українки. Водночас враховано специфіку освітньо-професійних програм «Українська мова та література. Світова література» і «Середня освіта. Українська мова та література. Світова література». Курс репрезентує особливості організації заняття з іноземцями; методи навчання української мови як іноземної; способи подання мовного матеріалу в підручниках і посібниках з української мови як іноземної;

специфіку проведення занять з іноземцями, залежно від національності, специфіку роботи з лексикою; шляхи розширення активного і пасивного словника студентів-іноземців; способи закріплення нової лексики; особливості комунікації.

2. Пререквізити / Постреквізити. Вибіркова дисципліна «Українська мова як іноземна: комунікація» передбачає вільне володіння українською мовою. Потрібно знати норми української літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції української філології, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни. Специфіка організації заняття з іноземцями; методи навчання української мови як іноземної; способи подання мовного матеріалу в підручниках і посібниках з української мови як іноземної; специфіка роботи з лексикою; шляхи розширення активного і пасивного словника студентів-іноземців; способи закріплення нової лексики; особливості комунікації. Курс допоможе стати професіоналом, навчить працювати зі студентами-іноземцями, оволодіти вербальною комунікацією.

4. Результати навчання.

Майбутні бакалаври в результаті вивчення вибіркового курсу «Українська мова як іноземна: комунікація» здобудуть такі **компетентності**:

- ◆ здатність застосовувати на практиці методику навчання української мови як іноземної;
- ◆ здатність працювати в команді та автономно;
- ◆ здатність бути критичним і самокритичним;
- ◆ здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями та технологіями;
- ◆ здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу, узагальнення та систематизації;
- ◆ здатність до організації ефективної навчальної комунікації зі студентами-іноземцями
- ◆ здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Програмні результати навчання:

- ◆ вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою у сфері професійної комунікації;
- ◆ добирати необхідну інформацію з різних джерел (із фахової літератури та електронних баз), критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати;
- ◆ знати й розуміти методику викладання української мови як іноземної;
- ◆ розробляти стратегію і тактику ефективної мовленнєвої поведінки залежно від професійної комунікативної ситуації;

- ♦ розробляти навчальні ігрові вправи для студентів-іноземців;
- ♦ організовувати процес свого навчання й самоосвіти;
- ♦ використовувати інформаційні й комунікаційні технології для оптимізації вирішення різноманітних навчальних завдань.

Структура освітнього компонента курсу

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Пр.	Конс.	Сам. роб.	*Форма контролю/ бали
Змістовий модуль 1.						
Лінгводидактичні особливості навчальних занять з української мови як іноземної						
Тема 1. Українська мова як іноземна: організаційні аспекти навчання.	3	2		1		
Тема 2. Становлення і розвиток методики викладання української мови як іноземної.	15	2	2	1	10	10б.
Тема 3. Проблеми міжкультурної комунікації під час вивчення української мови як іноземної.	13		2	1	10	10б.
Тема 4. Особливості міжкультурної комунікації в контексті навчання українській мові як іноземній: успішний діалог.	13		2	1	10	10б.
Разом за змістовим модулем 1.	44	4	6	4	30	30б.
Змістовий модуль 2.						
Особливості міжкультурної комунікації в контексті навчання українській мові як іноземній						
Тема 5. Значення мовних норм у процесі вивчення української мови як іноземної.	3	2		1		
Тема 6. Красназнавчо-орієнтована методика у викладанні української мови як іноземної.	13		2	1	10	10б.
Тема 7. Особливості вивчення текстів пісень на заняттях з української мови як іноземної.	13		2	1	10	10б.
Тема 8. Інноваційні технології в навчанні іноземців.	20	2	2	1	15	10б.
Тема 9. Гра як форма навчальної діяльності на заняттях з української мови як іноземної.	20	2	2	1	15	10б.
Тема 10. Навчальна екскурсія на занятті	19		4		15	20б.

української мови як іноземної.						
Тема 11. Інтернет-технології на заняттях з української мови як іноземної.	18		2	1	15	106.
Разом за змістовим модулем 2.	106	6	14	6	80	70 б.
Усього годин /балів за семестр	150	10	20	10	110	100 б.

Завдання для самостійного опрацювання

№ з/п	Тема, зміст роботи	Кількість годин
Змістовий модуль 1.		
Становлення і розвиток методики викладання української мови як іноземної		
1.	Тема 4. Інноваційні технології в навчанні студентів-іноземців. Підготуйте навчальну екскурсію для студентів-іноземців.	20
2.	Тема 5. Тематична гра як форма навчальної діяльності. Підготуйте 2 навчальні тематичні гри для іноземних студентів.	20
Змістовий модуль 2.		
Навчальні можливості тексту: лінгводидактичні особливості		
3.	Тема 6. Особливості модельованих текстів з української мови як іноземної. Змодельуйте 2 навчальних різностильових текстів.	20
4.	Тема 8. Особливості вивчення навчальних і побутових комунікативних ситуацій (на матеріалі посібника Масицька Т., Сур'як М. Комунікація: я розмовляю українською : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2023. 324 с.). Змодельуйте 2 навчальні / побутові комунікативні ситуації.	20
5	Тема 9. Художні та фольклорні тексти в навчанні української мови як іноземної. Доберіть 2 художні / фольклорні тексти для вивчення української мови як іноземної.	30

IV. Політика оцінювання

Увесь навчальний процес повинен відбуватися на засадах чесності, справедливості, відповідальності за результати своєї роботи.

Здобувач освіти повинен систематично відвідувати практичні заняття з курсу, не запізнюватися, аби не переривати роботу викладача та своїх колег, не симулювати поганий стан здоров'я під час проведення модульних контрольних робіт, екзамену і под.

Обов'язково потрібно дотримуватися засад академічної доброчесності: під час виконання завдань не можна привласнювати собі результати інтелектуальної діяльності інших осіб, при оформленні результатів своєї праці потрібно подавати покликання на статті, котрими послуговувалися у ході підготовки матеріалів, зазначити ресурси, якими користувалися; не допускається користування шпаргалками під час виконання самостійних, модульних робіт, виконання тестів.

Поточний контроль здійснюється у формі фронтального, індивідуального чи комбінованого контролю знань студентів під час практичного заняття.

Упродовж періоду вивчення дисципліни викладач і здобувачі освіти дотримуються засад академічної доброчесності, акцентуючи увагу на відповідальному ставленні до

використання інформації, поваги до праці всіх членів наукової спільноти, дотриманні правил цитування та оформлення покликань та інших принципів, передбачених Кодексом академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки.

Визнанню можуть підлягати результати навчання, отримані в неформальній освіті (професійні курси/тренінги, онлайн-освіта, стажування тощо), які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають курсу «Українська мова як іноземна: комунікація» як в цілому, так і його окремим модулям, темі (темам), що передбачені силябусом. Деталі щодо процедури зарахування результатів подані в [Положенні про зарахування результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#).

V. Підсумковий контроль

Форма підсумкового контролю успішності студента – залік. Здобувачі освіти, які за час вивчення курсу в підсумку набрали 75 балів і вище, залік не складають. Усі інші здобувачі освіти готуються за основними питаннями курсу до заліку.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Організаційні аспекти навчання української мови як іноземної.
2. Мовне законодавство та мовна політика в Україні. Державна мова в Україні.
3. Комунікативне призначення мови.
4. Поняття мовної норми.
5. Типи мовних норм.
6. Основні етапи становлення методики викладання української мови як іноземної.
7. Напрямки методики викладання української мови як іноземної.
8. Стандартні етикетні ситуації.
9. Парадигма українських мовних формул.
10. Аналіз сучасних підручників і посібників з української мови як іноземної.
11. Використання інноваційних технологій у викладанні української мови як іноземної.
12. Особливості ігрових технологій.
13. Особливості навчальних діалогів.
14. Особливості вивчення лексики української мови.
15. Морфологічні норми особливості вивчення.
16. Орфоепічні норми. Особливості вивчення.
17. Особливості вивчення синтаксичних норм.
18. Особливості навчальної екскурсії.
19. Використання модельованих текстів у викладанні української мови як іноземної.
20. Кращезнавчі тексти у викладанні української мови як іноземної.
21. Навчальні можливості фольклорних текстів.
22. Особливості вивчення навчальних комунікативних ситуацій.
23. Особливості вивчення побутових комунікативних ситуацій.
24. Особливості художніх текстів у навчанні української мови як іноземної.
25. Особливості фольклорних текстів у навчанні української мови як іноземної.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Не зараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література

основна

Данилюк Н., Масицька Т. Навчально-методична база для вивчення української мови як іноземної на підготовчому відділенні. STUDIA UKRAINICA POSNANIENSIA, vol. VIII/1: 2020, pp. 19–32. URL: <https://core.ac.uk/download/344999850.pdf>

Данилюк Н. О., Масицька Т. Є. Українська мова як іноземна: робоча програма нормативної навчальної дисципліни для слухачів-іноземців підготовчого відділення. Вид 5-те, випр. і доп. Луцьк: Вежа-Друк, 2020. 24 с. (У співавт.). URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/>

Данилюк Н. О., Масицька Т. Є. Українська мова як іноземна: силабус нормативної навчальної дисципліни для слухачів-іноземців підготовчого відділення. Луцьк: Вежа-Друк, 2022. 32 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/20982/1/ukr_mova_inozemna2022.pdf

Масицька Т. Є. Українська мова як іноземна: комунікація: навч. посібник. Луцьк: Вежа-Друк, 2019. 232 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/20151/3/ukr_mova_inoz_com.pdf

Масицька Т. Є., Сур'як М. В. Комунікація: я розмовляю українською: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2023. 324 с.

Масицька Т. Є. Українська мова як іноземна: комунікація: електронний курс дистанційного навчання в програмі «Moodle» для здобувачів освіти напряму підготовки бакалавра, усіх галузей знань (рекомендовано до використання в навчальному процесі науково-методичною радою ВНУ імені Лесі Українки (протокол № 10 від 19 червня 2024 р.)). URL: <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=2807>

Danyluk N., Masytska T., O'Brien D., Rohach O. The main features of the Ukrainian grammar: a reference textbook for foreigners. Lutsk: Nadstyrja, 2022. 128 p.

додаткова

Державний стандарт з української мови як іноземної. Рівні А1–С1 / Н. С. Ніколаєва, Н. О. Бондарєва, А. А. Дем'янюк та ін. Київ: Ін-т філології КНУ ім. Т. Шевченка, 2012. 32 с.

Мазурик Д. Українська мова для іноземців. Крок за кроком. Харків: Фоліо, 2017. 288 с.

- Масицька Т. Є. Українська мова як іноземна: комунікація. V-ті читання Анатолія Вадимовича Свідзинського : матеріали доповідей (Луцьк, 29 лютого – 01 березня 2024 р.). Луцьк : Вежа-Друк, 2024. С. 28–30.
- Назаревич Л. Т., Гавдида Н. І. Українська мова для іноземців. Практикум (Рівні B1–B2). Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2017. 2-ге видання; змінене й доповнене. 212 с.
- Практикум з української мови для іноземних англомовних студентів 1-го курсу / Упор. Л. В. Фоміна, А. М. Дудка, І. І. Кулікова, О. В. Самолисова. Харків: ХНМУ, 2017. 90 с.
- Berkeshchuk Inna S., Struk Ivanna M., Maksymiuk Oksana V., Masytska Tetiana E., Chornyi Igor V. Modern Technologies and Applications of ICT in the Training Process of Teachers-Philologists. *International Journal of Higher Education*. 2020. Vol.9. No.7 (Special Issue). P. 84–93.
- Швець Г. Д. Теорія і практика навчання української мови іноземних студентів гуманітарних спеціальностей : монографія. Київ : Фенікс, 2019. 529 с.
- Melnyk I., Masytska T., Holoiukh L., Kravchuk V., Polezhaieva T., Honchar K. Evaluative Lexis in Contemporary Publicistic Discourse: Lexicological and Psycholinguistic Projection. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*. Vol. 12, Issue 1, Spec. Issue XXVII. 2022. С. 12–19.

Інтернет-ресурси

- МультиКалина. Дні тижня українською. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=KQxu6-w0mPM&t=19s>
- Український алфавіт. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=9Kg4DqZ629g&t=57s>
- Цікавий Луцьк. URL: <https://konkurent.ua/publication/22517/so-varto-vidvidati-kozhnomu-turistu-v-lucku-foto/>
- Янко Гортайло. Де сховалися кошенята. Вчимо прийменники. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=pgADeqPEQaw&t=19s>
- 7 дивовижних місць України. URL: https://www.ukraine-is.com/uk/7-divovi_zhnix-misc-ukra%D1%97ni/
- Українська мова як іноземна (півні володіння). URL: <https://philology.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/02/Standart-L-vivs-koho-universytetu-ukrains-ka-mova-iak-inozemna.pdf>
- Швець Г. Д. Психологічні передумови звернення до художнього тексту в навчанні української мови як іноземної. URL: https://periodicals.karazin.ua/language_teaching/article/view/15032/13988
- Швець Г. Д. Есе в навчанні творчого письма українською мовою іноземних студентів-гуманітаріїв. URL: file:///C:/Users/admin/Downloads/Vznu_fi_2019_1_21.pdf